

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน ของ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา จำนวน 290 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 91.7 มีอายุระหว่าง 46-60 ปี ร้อยละ 44.8 รองลงมาคืออายุระหว่าง 31-45 ปี ร้อยละ 37.9 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 93.8 รองลงมาศาสนาอิสลาม ร้อยละ 6.2 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 58.3 รองลงมาจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 14.8 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 39.3 รองลงมาคือรับจ้าง ร้อยละ 24.5 มีสถานภาพการสมรส ร้อยละ 77.6 รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1,000 - 5,000 บาท ร้อยละ 72.8 รองลงมาคือ 5,001 - 10,000 บาท ร้อยละ 23.1 ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพียงอย่างเดียว ร้อยละ 69.3 ส่วนตำแหน่งอื่น ๆ ในหมู่บ้านที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านดำรงอยู่ด้วยส่วนใหญ่เป็นตำแหน่งเป็นผู้นำอาสาสมัครพัฒนาชุมชน (อช.) ร้อยละ 10.7 รองลงมาคือตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 3.1 สำหรับระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 1 - 10 ปี ร้อยละ 52.8 รองลงมาคือ ระหว่าง 11 - 20 ปี ร้อยละ 30.7

จากตาราง 2 จากการเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลกับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตอำเภอสทิงพระ พบว่ากลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสทิงพระ เพศชายมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงร้อยละ 58.3 เพศหญิงมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 59.0 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 73.3 ซึ่งมีผลการปฏิบัติงานสูงกว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในกลุ่มอายุอื่น ๆ และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่นับถือศาสนาอิสลามมี

ผลระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงใกล้เคียงอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่นับถือศาสนาพุทธ คือ ร้อยละ 66.7 และร้อยละ 58.5 ตามลำดับ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่จบการศึกษา ระดับ ปวช. ส่วนใหญ่มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 71.4 รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 65.1 สำหรับการประกอบอาชีพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในอำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา พบว่าทุกอาชีพมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงที่ใกล้เคียงกัน คือ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีผลการปฏิบัติงานในระดับสูง ร้อยละ 68.4 อาชีพค้าขายมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 51.7 อาชีพรับจ้างมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 56.3 อาชีพประมงมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 50.0 ส่วนสถานภาพด้านการสมรส พบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่มีสถานภาพการสมรสหม้าย มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 70.0 ซึ่งสูงกว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีสถานภาพการสมรสโสด คู่ และแยก ด้านรายได้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 1,000 – 5,000 บาท มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 60.7 และที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 53.7 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาทมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 70.0 ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,000 บาทขึ้นไปส่วนใหญ่ มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ดำรงตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอย่างเดียวมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 60.7 ซึ่งใกล้เคียงกับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ดำรงตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ในหมู่บ้าน ด้วยที่สำคัญพบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มาแล้วกว่า 30 ปีขึ้นไปจะมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงกว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน น้อยกว่า 30 ปี

2. ระดับความรู้ตามหลักสูตรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่มีความรู้ตามหลักสูตรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 95.2 รองลงมาคือระดับปานกลาง ร้อยละ 4.8 และพบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่มีความรู้ตามหลักสูตรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อยู่ในระดับสูงมีผลการปฏิบัติงานในระดับสูง ร้อยละ 58.7 รองลงมาคือระดับปานกลางร้อยละ 39.1 และอาสาสมัครสาธารณสุขที่มีความรู้ตามหลักสูตร อาสาสมัครสาธารณสุขระดับปานกลาง มีผลการปฏิบัติงานในระดับสูงร้อยละ 64.3 รองลงมาคือระดับ ปานกลางร้อยละ 28.6 เช่นเดียวกัน

3. ระดับทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี ร้อยละ 94.8 รองลงมาคือระดับปานกลาง ร้อยละ 5.2 และพบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานในระดับดีมีผลการปฏิบัติในระดับสูง ร้อยละ 58.5 รองลงมาคือระดับปานกลาง ร้อยละ 38.9 และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีผลการปฏิบัติงานในระดับสูง ร้อยละ 66.7 รองลงมาคือระดับปานกลาง ร้อยละ 33.3 เช่นเดียวกัน

4. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือดีในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 61.7 รองลงมาคือระดับปานกลาง ร้อยละ 37.2 องค์กรในชุมชนให้การสนับสนุนดี ร้อยละ 53.4 รองลงมา ระดับปานกลาง ร้อยละ 45.5 กลุ่มเพื่อนสมาชิกอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้วยกันให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงานดี ร้อยละ 79.7 รองลงมาคือระดับปานกลาง ร้อยละ 15.2 ส่วนการติดตาม เยี่ยม นิเทศ จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ส่วนใหญ่ได้รับการติดตาม เยี่ยม นิเทศ 1 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 67.9 รองลงมา คือ 2-3 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 16.8 ไม่ได้รับเลย ร้อยละ 15.2 ด้านสวัสดิการที่รัฐจัดสรรให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสม ร้อยละ 58.6 ไม่เหมาะสม ร้อยละ 41.6 ซึ่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ผ่านการอบรมตามหลักสูตรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านแล้ว ร้อยละ 95.9 ส่วนการคัดเลือกอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เพื่อเข้าปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ถูกคัดเลือกโดยประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ร้อยละ 51.4 รองลงมาคือจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 25.2 ด้านงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ร้อยละ 70 นอกจากนี้ยังพบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีมีผลการปฏิบัติในระดับสูง ร้อยละ 68.4 รองลงมาคือระดับปานกลาง ร้อยละ 31.6 และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานระดับปานกลาง มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 55.3 รองลงมาคือระดับปานกลาง ร้อยละ 42.1 ส่วนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีปัจจัยสิ่งแวดล้อมอยู่ในการปฏิบัติงานระดับต่ำ มีผลการปฏิบัติงานในระดับสูง ร้อยละ 57.1 รองลงมาคือระดับปานกลาง ร้อยละ 14.3 และระดับต่ำ ร้อยละ 14.3

5. ระดับผลการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอ สทิงพระ จังหวัดสงขลา

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอ สทิงพระ จังหวัดสงขลา มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 59.0 รองลงมาคือระดับปานกลาง 38.6 และระดับต่ำ ร้อยละ 2.4

6. การทดสอบสมมติฐาน

การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานเพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ของตัวแปร ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

เพศกับระดับผลการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านใน อำเภอ สทิงพระ จังหวัดสงขลา ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับระดับผลการ ปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอ สทิงพระ จังหวัดสงขลา ที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติที่ 0.05

อายุกับระดับผลการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านใน อำเภอ สทิงพระ จังหวัดสงขลา ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับระดับผลการ ปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอ สทิงพระ จังหวัดสงขลา ที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติที่ 0.05

การนับถือศาสนากับระดับผลการปฏิบัติงานของประชากรกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน ในอำเภอ สทิงพระ จังหวัดสงขลา ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การนับถือศาสนา ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอ สทิงพระ จังหวัดสงขลา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ระดับการศึกษากับระดับผลการปฏิบัติงานของประชากรกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน ในอำเภอ สทิงพระ จังหวัดสงขลา ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับการศึกษาไม่ มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอ สทิงพระ จังหวัดสงขลา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

การประกอบอาชีพกับระดับผลการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน ในอำเภอ สทิงพระ จังหวัดสงขลา ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การประกอบอาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอ สทิงพระ จังหวัดสงขลาที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สถานภาพการสมรส กับระดับผลการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน ในอำเภอ สทิงพระ จังหวัดสงขลา ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สถานภาพสมรสไม่

จากการวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. เพศ จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้านเพศไม่มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในอำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา เพศชายและเพศหญิง มีผลการปฏิบัติงานในระดับสูงใกล้เคียงกัน เนื่องจากในปัจจุบันเพศชายและเพศหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน จึงทำให้การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านไม่มีข้อจำกัดใด ๆ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพศหญิงและเพศชายทุกคนมีโอกาที่จะปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่ให้ประสบความสำเร็จได้เท่าเทียมกันและประกอบกับแนวทางในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครประจำหมู่บ้านมีการกำหนดกรอบแนวทางการปฏิบัติงานไว้ชัดเจน เมื่ออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทุกคนได้เข้ารับการฝึกอบรม เรียนรู้ และเข้าใจ ก็สามารถนำไปปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับสูงได้เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธีระพล คงอาวุธ (2547: 80) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในตำบลคูซอด อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน สอดคล้องกับการศึกษาของ ชชาติ เบญญาพันธ์ (2543: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) ในอำเภอกาบัง จังหวัดยะลา ผลการศึกษาพบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน เช่นเดียวกับการศึกษาของ รัชณี แยมกันชู (2543: 56) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของ เกรียงศักดิ์ กำเนิดกาญจน์ (2540: 51-52) พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและขัดแย้งกับการศึกษาของ ฉัฐมา สวัสดิ์ไชย (2540: 34) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ปฏิบัติงานในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน ในอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน

2. อายุ จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า อายุของกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในอำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงาน โดยพบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงร้อยละ 73.3 ซึ่งมีระดับผลการปฏิบัติงานสูงกว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีอายุระหว่าง 15-45 ปี และอายุ 46 – 60 ปี เนื่องจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในกลุ่มผู้สูงอายุ จะมีเวลาในการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้มากกว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกลุ่มอายุ 15-45 ปี และกลุ่มอายุ 46-60 ปี เพราะอาสาสมัคร

สาธารณสุขประจำหมู่บ้านทั้ง 2 กลุ่มนี้ยังมีภาระที่ต้องรับผิดชอบในการดูแลครอบครัว ต้องใช้เวลาในการประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว จึงทำให้มีเวลาในการปฏิบัติงานได้น้อยกว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ จึงส่งผลให้อายุของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงาน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ขัดแย้งกับการศึกษาของ สุรียา ภูยี่หวา และคณะ (2553: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตามกิจกรรมงานสาธารณสุขมูลฐาน ในอำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย พบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และยังขัดแย้งกับการศึกษาของ อีระพล คงอาวุธ (2547: 81) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในตำบลคูขุด อำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

3. ศาสนา จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การนับถือศาสนาของกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในอำเภอสติงพระ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงาน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในอำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กิจกรรมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นกิจกรรมที่มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมสุขภาพของประชาชนให้มีสุขภาพแข็งแรง และแก้ไขปัญหาสาธารณสุขในหมู่บ้าน ซึ่งไม่ขัดต่อหลักทางศาสนา จึงทำให้การนับถือศาสนาของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในอำเภอสติงพระจังหวัดสงขลา ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงาน

4. ระดับการศึกษา จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงาน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับผลการปฏิบัติงานที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เนื่องจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ได้ผ่านการฝึกอบรม ประชุม ชี้แจงตามหลักสูตรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาแล้ว ร้อยละ 95.9 ทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทุกคนเรียนรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่และแนวทางในการปฏิบัติงาน จึงทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทุกคนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในแนวทางเดียวกัน ประกอบกับทุกเดือนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจะมีการประชุมประจำเดือน ซึ่งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะมีการให้ความรู้เพิ่มเติมและขอความร่วมมือในการทำกิจกรรมในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องทุกเดือน ทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และได้มีการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัฐมา สวัสดิ์ไชย (2540: 34) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ปฏิบัติงานในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน ในอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน

ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน การศึกษาของ ชีระพล คงอาวุธ (2547: 81) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในตำบลคูขุด อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน การศึกษาของ ชาตรี เบญญาพันธ์ (2543: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) ในอำเภอกาบัง จังหวัดยะลา ผลการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนเช่นเดียวกันกับการศึกษาของ ฉะอ้อน อินทรละมูล (2545: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการให้ความสำคัญและการปฏิบัติงานในกิจกรรมสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดพัทลุง พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานในกิจกรรมสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดพัทลุง แต่ผลการวิจัยครั้งนี้ขัดแย้งกับการศึกษาของ เกรียงศักดิ์ กำเนิดกาญจน์ (2540: 51,52) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขเพื่อบรรลुरुสสุขภาพดี ถ้วนหน้า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งพบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

5. การประกอบอาชีพ จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าการประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงานและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทุกอาชีพมีระดับผลการปฏิบัติงานที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการประกอบอาชีพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประมง รับจ้างและค้าขายซึ่งเป็นอาชีพที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทำอยู่ในพื้นที่อำเภอสทิงพระและบริเวณใกล้เคียง ทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีเวลาในการปฏิบัติงานและเข้าร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้เหมือนกันและใกล้เคียงกัน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัย ของ ชาตรี เบญญาพันธ์ (2543: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนในอำเภอกาบัง จังหวัดยะลา พบว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การศึกษาของ ชีระพล คงอาวุธ (2547: 81) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในตำบลคูขุด อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา พบว่า การประกอบอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน การศึกษาของ ฉะอ้อน อินทรละมูล (2545: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการให้ความสำคัญและการปฏิบัติงานในกิจกรรมสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดพัทลุง พบว่า อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานในกิจกรรมสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดพัทลุง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐมา สวัสดิ์ไชย (2540: 34) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ

หมู่บ้านที่ปฏิบัติงานในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน ในอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี พบว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

6. สถานภาพการสมรส จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า สถานภาพการสมรสของกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงาน เนื่องจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นบุคคลที่มีจิตอาสา มีความเสียสละ มีความต้องการช่วยเหลือให้ประชาชนทุกคนมีสุขภาพที่แข็งแรง ความตั้งใจมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างสม่ำเสมอเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นสถานภาพการสมรสที่แตกต่างกันจึงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุข ในอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ซึ่งการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ธีระพล คงอาวุธ (2547: 81) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในตำบลคูขุด อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา พบว่า สถานภาพการสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน การศึกษาของชาติรี เบญญาพันธุ์ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) ในอำเภอกาบัง จังหวัดยะลา ผลการศึกษา พบว่า สถานภาพการสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน

7. รายได้ จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่ารายได้กลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงาน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำ คือมีรายได้อยู่ระหว่าง 1,000 – 5,000 บาทต่อเดือน แต่มีระดับผลการปฏิบัติงานในระดับที่ใกล้เคียงกันกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีรายได้สูงกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องจากประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เกิดจากความตั้งใจ มุ่งมั่น เสียสละอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ และจากแนวคิดของงานสาธารณสุขมูลฐานคือการดำเนินงานแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพในหมู่บ้านโดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตามบทบาทหน้าที่ที่มีแนวทางการดำเนินงานเช่นเดียวกันเพราะฉะนั้นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านคือการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยไม่ต้องใช้ทุนทรัพย์ การวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของชาติรี เบญญาพันธุ์ (2543: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) ในอำเภอกาบัง จังหวัดยะลา ผลการศึกษา พบว่า รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน แต่การวิจัยครั้งนี้ขัดแย้งกับการวิจัยของ เกรียงศักดิ์ กำเนิดกาญจน์ (2540: 51-52) ที่พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

8. การดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ในหมู่บ้าน จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าการดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ในหมู่บ้าน ของกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในอำเภอสังขละ จังหวัดสงขลา ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงานเพราะส่วนใหญ่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ดำรงตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพียงอย่างเดียว ร้อยละ 69.3 ดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ในหมู่บ้านด้วย ร้อยละ 30.7 แต่มีผลการปฏิบัติงานในระดับสูงที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีกรอบแนวทางการดำเนินงานที่กำหนดไว้ชัดเจน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทุกคนสามารถปฏิบัติได้เท่าเทียมกัน ซึ่งผลระดับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขขึ้นอยู่กับความตั้งใจ มุ่งมั่นเสียสละในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการปฏิบัติงานในหมู่บ้านไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใด ๆ จุดประสงค์ในการปฏิบัติทุกตำแหน่ง คือต้องการให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ธีระพล คงอาวุธ (2547: 81) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในตำบลคูขุด อำเภอสังขละ จังหวัดสงขลา พบว่าการดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน การศึกษาของ ฉัฐมา สวัสดิ์ไชย (2540: 34) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ปฏิบัติงานในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน ในอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี พบว่าจำนวนตำแหน่งต่าง ๆ ในชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และสอดคล้องการศึกษาของ ชาตรี เบญญาพันธ์ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) ในอำเภอกาบัง จังหวัดยะลา ผลการศึกษา พบว่า การดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ในหมู่บ้านของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน

9. ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จากการศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสังขละ จังหวัดสงขลา และพบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีระยะเวลาตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไปมีระดับผลการปฏิบัติที่สูงกว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีระยะที่ปฏิบัติงานน้อยกว่า 20 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องจากกรอบแนวทางการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่กำหนดไว้มีชัดเจน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทุกคนต้องเรียนรู้และฝึกฝนจนมีทักษะในการปฏิบัติงาน เพราะฉะนั้นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่ยาวนานกว่าย่อมมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการปฏิบัติงานมากกว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุมาลี รอนนวล (2550: 59,60) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุข

ประจำหมู่บ้านในการสร้างเสริมสุขภาพจิตในชุมชน ในจังหวัดพัทลุง ผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมีผลต่อการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของฉัฐมา สวัสดิไชย (2540: 34) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ปฏิบัติงานในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน ในอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี พบว่าระยะเวลาที่เป็น อสม. ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน การศึกษาของ อธิระพล คงอาวุธ (2547: 81) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในตำบลคูขุด อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา พบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข และยังขัดแย้งกับการศึกษาของชาติรี เบญญาพันธ์ (2543: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) ในอำเภอกาบัง จังหวัดยะลา ผลการศึกษา พบว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน

10. ระดับความรู้ตามหลักสูตรของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จากการศึกษาพบว่า ระดับความรู้ตามหลักสูตรของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงาน เนื่องจากเนื้อหาความรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต้องศึกษาเรียนรู้เมื่ออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้รับการอบรม ทำให้ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ แต่ในสถานการณ์จริงในการที่จะปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีต้องเกิดจากความตั้งใจมุ่งมั่น เสียสละ มีเวลาในการปฏิบัติงานจนเกิดเป็นทักษะในการปฏิบัติงาน หรืออาจมีปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานซึ่งปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่นการศึกษาของ ฉัฐมา สวัสดิไชย (2540: 26-38) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ปฏิบัติงานในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน ในอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ได้แก่ 1) ความสะดวกในการปฏิบัติงานในศูนย์ สาธารณสุขมูลฐานชุมชน 2) ความครบถ้วนของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน 3) ความสม่ำเสมอของการเยี่ยมเยียนเทศจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข 4) ความสามัคคีของเพื่อนอาสาสมัครสาธารณสุขด้วยกัน 5) การให้ความร่วมมือของประชาชน และ 6) การให้การสนับสนุนของผู้นำชุมชนซึ่งผลจากการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของอธิระพล คงอาวุธ (2547: 70) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในตำบลคูขุด อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา พบว่าระดับความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน แต่การศึกษาครั้งนี้ขัดแย้งกับการศึกษาของชาติรี เบญญาพันธ์ (2543: 76) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน ในอำเภอกาบัง จังหวัดยะลา พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

11. ระดับทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน จากการศึกษาพบว่า ระดับทัศนคติต่อการปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ทั้งนี้เนื่องจากทักษะในการปฏิบัติงานที่ดี เป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝน เรียนรู้และปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ นอกจากนี้การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีต้องเกิดจากความความตั้งใจมุ่งมั่น เสียสละ มีเวลาในการปฏิบัติงานและเข้าใจในบทบาทตามที่กำหนด ฝึกฝนจนเกิดเป็นทักษะในการปฏิบัติงาน ซึ่งแตกต่างจากทัศนคติทั่วไปที่แสดงออกได้ง่ายกว่าเพราะคิดอย่างไรก็แสดงความรู้สึกอย่างนั้นได้ผลการศึกษาค้นครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ชาตรี เบญญาพันธุ์ (2543: 76) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน ในอำเภอกาบัง จังหวัดยะลา พบว่า ระดับทัศนคติไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและสอดคล้องกับการศึกษาของธีระพล คงอาวุธ (2547: 82) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในตำบลคูขุด อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา พบว่า ระดับทัศนคติไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

12. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงาน จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับผลระดับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา เนื่องจากการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นการส่งเสริมการดำเนินงานด้านสาธารณสุขมูลฐาน ซึ่งตามแนวคิดของงานสาธารณสุขมูลฐาน คือ การดำเนินงานที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในด้านการคิด ร่วมวางแผน และร่วมการดำเนินงาน มีเจ้าหน้าที่คอยสนับสนุนทางด้านวิชาการ อีกทั้งในปัจจุบันนี้ภาครัฐได้จัดสวัสดิการเพื่อสร้างแรงจูงใจให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น เพราะฉะนั้นปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจึงมีส่วนช่วยส่งเสริมให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านปฏิบัติงานตามบทบาทได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น จึงส่งผลให้ปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับระดับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครประจำหมู่บ้านในอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ธีระพล คงอาวุธ (2547: 81) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในตำบลคูขุด อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สอดคล้องกับการศึกษาของรัชณี แยมกันชู (2543: 56) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน อำเภอพรหมภิราม จังหวัดพิษณุโลก พบว่าปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์

กับผลการปฏิบัติงาน และยังสอดคล้อง กับการศึกษาของ ฉะอ้อน อินทรละมูล (2545: บทคัดย่อ) ที่ ได้ศึกษาการให้ความสำคัญและการปฏิบัติงานในกิจกรรมสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน จังหวัดพัทลุงพบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1.1 ผู้รับผิดชอบงานสาธารณสุขภาคประชาชนในอำเภอสติงพระ ควรส่งเสริมให้อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา ซึ่งเกือบทั้งหมดมีระดับความรู้และทัศนคติ ที่ดีในการปฏิบัติงาน ได้พัฒนาศักยภาพให้มีทักษะในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

1.2 ผู้รับผิดชอบงานสาธารณสุขภาคประชาชนในอำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลาควรส่งเสริม ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป ซึ่งมีผลระดับ การปฏิบัติงานในระดับสูง ได้นำความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงาน ถอดเป็นบทเรียน เพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านรุ่นใหม่ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

1.3 จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ กับระดับผลการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา และการการสนับสนุนปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 67.9 ดังนั้นผู้รับผิดชอบงานสาธารณสุขภาคประชาชนของอำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลาจึงควรหาวิธีการส่งเสริมให้มีการสนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านเพิ่มขึ้นให้เพียงพอกับความต้องการในการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน ซึ่งจะส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัญหาอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านดีเด่นระดับเขต ระดับภาคและระดับชาติ ในจังหวัดสงขลาเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มี ประสิทธิภาพในอนาคตต่อไป